

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(19-25 червня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- За словами гендиректора "Укргідроенерго" Ігоря Сироти, у підготовці підриву **Каховської ГЕС приймали участь російські інженери та енергетики "Русгідро"**. Для отримання такого характеру руйнувань потрібно було закласти сотні кілограмів вибухівки у "вразливі" місця.
- **Згідно з оцінкою Нацбанку, через руйнування Каховської ГЕС реальний ВВП України скоротиться на 0,2%**, максимальні складуть 0,4 млрд дол. у 2023 році та 0,7 млрд дол. у 2024 році.
- Президент Володимир Зеленський заявив, що за інформацією Головного управління розвідки Міністерства оборони, **росія розглядає сценарій терористичного акту на Запорізькій АЕС з викидом радіації та завершила всі підготування**. Начальник ГУР МО Кирило Буданов повідомив про мінування російськими військами ставка-охолоджувача ЗАЕС, а також про розміщення начиненої вибухівкою техніки біля 4 із 6 енергоблоків.
- **Україна надала міжнародним партнерам повну інформацію про загрозу**. МЗС випустило заяву із закликом до G7 та ЄС вжити термінових заходів, зокрема запровадити посилені обмежувальні заходи щодо російської атомної галузі. Міністр внутрішніх справ Ігор Клименко повідомив про створення штабів на випадок теракту.
- **За оцінками ООН, збитки енергосистеми України – без урахування руйнації Каховської ГЕС – сягнули понад 10 млрд дол.** А сама енергетична система залишається надзвичайно уразливою, працюючи з обмеженим запасом міцності. Маневрена потужність постраждала найбільше і зменшилася на 68% (із 14,3 ГВт до 4,6 ГВт), насамперед за рахунок ударів по ТЕС.

42 із 94 найважливіших високовольтних трансформаторів були пошкоджені або знищені.

- **Через пошкоджену інфраструктуру виникають технологічні порушення.** Зокрема, 21 червня сталася масштабна аварія на лінії електропередачі 330 кВ, внаслідок чого було знеструмлено 268 000 споживачів у Києві та 116 000 – у Київській області. Відбулося також тимчасове роз'єднання міждержавної лінії з Молдовою.
- Також ООН вважає, що **Україна не встигне суттєво покращити стан електроенергетики до початку зимового сезону** у зв'язку із 6-місячним запізненням у поставці нового обладнання.
- **Торги на сегменті ринку двосторонніх договорів електроенергії пов'язані з невизначеністю щодо цінового регулювання**, зокрема очікуванням учасників ринку на рішення Регулятора щодо зміни граничних цін (прайс-кепів). Окремі гравці намагались "тестувати" ринок, пропонуючи високі стартові ціни продажу (3 500 грн/МВт·год і вище), проте попиту на такі пропозиції не було.
- **За підсумками Конференції з питань відновлення України у Лондоні (URC 2023):**
 - ЄС анонсував новий інструмент підтримки, який має на меті покрити 45% фіскального дефіциту і потреб на швидке відновлення;
 - ЄБРР сприятиме залученню 600 млн євро для "Укргідроенерго", "Укренерго", "Нафтогазу";
 - США анонсували виділення близько 520 млн дол. для відновлення енергосистеми;
 - Україна і Великобританія створять Фонд викликів у сфері зелених інновацій InnovateUkraine обсягом 62 млн фунтів;
 - започатковано Українську енергетичну ініціативу для прискорення відновлення енергетичного сектору;
 - представлено Фонд розвитку України (UDF) як національну фінансову установу розвитку, серед п'яти ключових секторів – енергетика.
- Міністр енергетики **Герман Галущенко презентував на URC 2023 нову Енергетичну стратегію до 2050 року**, за якою інвестиційні можливості складають 383 млрд дол. Ключове завдання стратегії - перетворення України на енергетичний хаб Європи.
- **"Оператор ГТС України" отримає п'ять автоматичних газорозподільних станцій** вартістю 300 млн грн у межах допомоги від Фонду підтримки енергетики України.
- **"Нафтогаз" розпочав примусове стягнення з РФ 5 млрд дол. компенсації за збитки та втрачене майно в Криму** за рахунок активів, які знаходяться в США. Також уряд погодив умови реструктуризації єврооблігацій "Нафтогазу" зі строками погашення у липні 2022 року та у листопаді 2026 року.

Вплив війни

Атаки

Наслідки підриву Каховської ГЕС. На Миколаївщині повністю [заживлено](#) всіх побутових споживачів, які були знеструмлені через підтоплення. Станом на [26 червня](#) у Херсоні залишаються без електроенергії 13 500 абонентів.

У підготовці підриву греблі Каховської ГЕС приймали участь російські інженери та гідроенергетики держкомпанії "Русгідро" - оператора російських ГЕС, [заявив](#) генеральний директор "Укргідроенерго" Ігор Сирота. За його словами, споруда станції та греблі була спроектована, щоб витримати значні сейсмічні явища до 7 балів та удари ззовні, зокрема і ядерний удар. Для отримання такого характеру руйнувань, які 6 червня здійснили російські війська, потрібно було закласти сотні кілограмів вибухівки у "вразливі" місця.

За [словами](#) директора Каховської ГЕС Олега Пащенка, знищення ГЕС означає втрату 335 МВт потужностей відновлюваної енергетики та 1,42 млрд кВт·год виробленої електроенергії на рік. Згідно з першою [оцінкою](#) Національного банку, через руйнування Каховської ГЕС негативний внесок у зміну реального ВВП України становитиме 0,2%. Максимальні втрати оцінюються у 0,4 млрд дол. у 2023 році та 0,7 млрд дол. у 2024 році. Зміна ВВП буде зумовлена негативним впливом скорочення споживання води на промислову діяльність південно-східного регіону, зокрема роботу низки металургійних підприємств, підприємств сільського господарства та харчової промисловості, а також втратою іригаційних систем, майна та виробничих потужностей на затоплених територіях та можливим посиленням міграції.

За [даними](#) Міндовкілля, збитки довікллю внаслідок підриву росією греблі Каховської ГЕС вже становлять понад 1,5 млрд дол, при цьому розмір шкоди може сягнути сотні мільярдів гривень. Повідомляється, що за дорученням Президента готується план відновлення регіону, який постраждав від підриву греблі ГЕС.

Прем'єр міністр Денис Шмигаль [анонсував](#) оприлюднення звіту Світового банку щодо завданих збитків від підриву Каховської ГЕС найближчими днями. Водночас, речник генерального секретаря ООН Фархан Гак [нагадав](#), що збитки енергосистеми України – без урахування руйнації Каховської ГЕС – сягнули понад 10 млрд дол. Енергетична система України залишається надзвичайно уразливою, працюючи з обмеженим запасом міцності.

Обстріли енергетичної інфраструктури. [19 червня](#) внаслідок щільних обстрілів без електропостачання залишилися понад 24 000 споживачів у Харківській, Сумській, Дніпропетровській, Донецькій областях, також зафіксовано пошкодження енергетичної інфраструктури в Донецькій та Херсонській областях. [20 червня](#) ворог атакував Україну дронами-камікадзе, 3 із яких поцілили в об'єкт критичної інфраструктури у місті Львів, на об'єкті виникла пожежа, яка була оперативно ліквідована. Через падіння уламків БПЛА було [пошкоджено](#) ЛЕП на Київщині, без електроенергії залишилися майже 500 абонентів. Також через обстріл пошкоджено мережі на Миколаївщині - знеструмлено 2 населених пункти. Того ж дня на [сході](#) України ворог пошкодив одну з магістральних ліній, роботу якої було відновлено протягом доби.

[22 червня](#) через ворожі обстріли було пошкоджено газорозподільні мережі в Донецькій області; без електроенергії залишилася частина споживачів у Херсонській, Харківській та Донецькій областях. [23 червня](#) внаслідок обстрілів без електропостачання залишився 31 населений пункт у Донецькій області та 18 - у Запорізькій. [24 червня](#) внаслідок чергового ракетно-дронового удару було

пошкоджено ЛЕП у місті Київ, 4 800 споживачів залишилися без електропостачання. У Донецькій області через обстріли знеструмлено 15 населених пунктів, у [Харкові](#) - близько 500 приватних будинків залишилися без газопостачання. Також у місті [Дніпро](#) зафіксовано влучення та руйнування інфраструктурного об'єкту. [25 червня](#) на Сумщині внаслідок обстрілу пошкоджено трансформатор районної електростанції.

За [інформацією](#) "Укренерго", станом на 20 червня внаслідок масованих російських атак зазнали пошкоджень 43% магістральних мереж (підстанцій та ліній електропередачі). При цьому, 70% із пошкоджених підстанцій були атаковані щонайменше 2 рази.

Ядерна та радіаційна безпека

Президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що за інформацією Головного управління розвідки Міністерства оборони, росія розглядає сценарій терористичного акту на Запорізькій АЕС з викидом радіації та завершила всі підготування. Начальник ГУР МО генерал-майор Кирило Буданов [повідомив](#), що росіяни розробили та затвердили план теракту, а для прискорення катастрофи можуть бути застосовані технічні засоби. Буданов повідомив про мінування російськими військами ставка-охолоджувача ЗАЕС, а також про розміщення окупантами начиненої вибухівкою техніки біля 4 із 6 енергоблоків станції. Окрім цього, до аварії на ЗАЕС також може призвести підвищення росіянами напруги на лініях електропостачання до станції.

В.о. Голови Держатомрегулювання – Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України Олег Коріков [повідомив](#), що у разі теракту найбільшу загрозу може нести 5-й енергоблок ЗАЕС, який знаходиться у стані "гарячого зупину", попри вимоги Держатомрегулювання. За результатами моделювання, проведеним ядерним регулятором, за нинішніх обставин у випадку теракту на станції, територія невідкладних заходів та зона впливу інциденту обмежиться лише майданчиком станції. Разом з тим, у випадку переведення енергоблоку в інші стани, може бути спричинено набагато сильніший ефект.

МАГАТЕ заявляє, що під час візиту генерального директора Рафаеля Гроссі на ЗАЕС, мін біля ставка-охолоджувача не виявлено, однак МАГАТЕ відомо про попереднє розміщення мін за межами майданчику станції, а також у певних місцях усередині.

За [повідомленням](#) "Енергоатому" станом на 8:00 26 червня рівень води у ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС без змін та становить 16,58 м, чого достатньо для забезпечення потреб станції. Рівень води в каналі ТЕС, звідки за необхідності підживлюється охолоджувач ЗАЕС, – на рівні 11,15 м.

На Південноукраїнській АЕС 18-19 червня успішно [проведено](#) інспекцію МАГАТЕ.

Контрзаходи

МЗС України [випустило](#) заяву із закликом до Групи семи та ЄС, вжити термінових заходів задля недопущення ядерної катастрофи на Запорізькій АЕС, зокрема запровадити посилені обмежувальні заходи щодо російської атомної галузі та військово-промислового комплексу рф. Зі слів Президента Зеленського, Україна [надала](#) міжнародним партнерам (представникам G7, G20) повну інформацію.

Міністр внутрішніх справ Ігор Клименко [повідомив](#) про створення штабів на випадок теракту рф на Запорізькій АЕС, до складу яких увійшли енергетики, представники ДСНС, поліція, медики. Клименко повідомив, що у разі аварії радіоактивний фон

зберігатиметься приблизно одну добу та протягом 24 годин буде зменшений на 20%. Окрім цього, розпочинаються навчання із перекриттям доріг, розгортанням санітарних блоків тощо. Він закликав громадян зберігати спокій і дотримуватися інструкцій від органів влади.

Кабінет міністрів [виділив](#) 560 млн грн на одноразові виплати постраждалим від наслідків підриву Каховської ГЕС. У Мінреінтеграції [уточнили](#), що постраждалі зможуть отримати дві одноразові виплати: по 5 000 грн від уряду та по 6 600 грн від Міжнародної організації з міграції ООН.

На випадок надзвичайної ситуації на гідроспорудах Дніпровського каскаду (Київській ГЕС/ГАЕС) у Києві [провели](#) штабне тренування всіх служб міста. Зазначається, що у випадку надзвичайної ситуації в зону підтоплення можуть потрапити п'ять районів, то інші п'ять працюватимуть із ними в режимі взаємної допомоги. За кожним із районів буде закріплений район-партнер.

Уряд [затвердив](#) порядок та умови розподілу 4,48 млрд грн субвенції місцевим бюджетам на проекти відновлення та розвитку інфраструктури, зокрема об'єктів ЖКГ. Джерелом субвенції є залишки виділених минулоріч коштів Європейського інвестиційного банку, пріоритет при розподілі субвенції надаватиметься тим областям, які найбільше постраждали внаслідок повномасштабного вторгнення РФ.

Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури [оголосило](#) у системі публічних закупівель Prozorro перші торги на відновлення об'єктів житлової інфраструктури у Бучі, Макарові, Вишгороді та адмінбудівлі у Бородянці. Також за програмою "ЄВідновлення" 78 заявникам, чиє житло було пошкоджено внаслідок збройної агресії РФ, [виплатять](#) понад 6,3 млн грн.

Уряд [вніс зміни](#) до процедур публічних закупівель послуг енергосервісу бюджетних установ та інфраструктури місцевих громад, посиляючись на необхідність встигнути до наступного опалювального сезону зменшити енергоспоживання. Зокрема, спрощено розрахунок базового рівня споживання, а також скасовано зобов'язання затверджувати істотні умови договору з органом управління, за рахунок чого закупівлі енергосервісу можуть бути пришвидшені на 3-5 місяців. Також передбачається, що для проектів, які забезпечують економію понад 50% на енергоносіях, передбачено укладання прямого договору - за умови, що виконавець має досвід втілення аналогічних проектів.

"Нафтогаз" [розпочав](#) примусове стягнення з РФ 5 млрд дол. компенсації за збитки та втрачене майно в Криму за рахунок активів, які знаходяться в Сполучених Штатах. Як повідомляється, НАК "Нафтогаз України" та п'ять компаній групи подали клопотання до суду США про підтвердження рішення Арбітражного трибуналу при Постійній палаті Третейського суду в Гаазі, яке зобов'язало Росію сплатити 5 млрд дол. (включно з відсотками) компенсації за збитки та втрачене майно в Криму. Відповідно до Нью-Йоркської конвенції 1958 року, "Нафтогаз" має право розпочати процес визнання та допуску до примусового виконання рішення на території тих держав, де знаходяться активи російської федерації.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії та

незначним імпортом з Молдови та Словаччини. Активно працювали сонячні та вітрові електростанції. 20 червня з планового ремонту вийшов блок теплової генерації, який додав у мережу 100 МВт потужності. Втім, триває активна ремонтна кампанія на інших енергоблоках ТЕС, ТЕЦ та АЕС, внаслідок чого генерація обмежена у покритті споживання, особливо у пікові вечірні години.

Протягом тижня "Укренерго" відновило частину обладнання на одній з підстанцій на півдні України, що покращило надійність передачі електроенергії споживачам. Втім, завдані раніше росіянами масовані удари по високовольтній інфраструктурі спричиняють масштабні аварії та технологічні порушення.

19 червня через технологічні порушення знеструмлювалися споживачі в Київській та Кіровоградській областях, у Дніпропетровській області без електроенергії залишилось понад 10 000 споживачів. Через технологічні порушення, що виникли на одній із ТЕЦ, зранку 20 червня у Києві тимчасово знеструмлювалися 75 000 споживачів.

21 червня сталася масштабна аварія на лінії електропередачі 330 кВ, внаслідок чого було знеструмлено 268 000 споживачів у Києві та 116 000 – у Київській області. Місце пошкодження мереж знаходилось у Вінницькій області. Енергопостачання споживачів було відновлено через годину після інциденту. Через аварію на території України відбулося тимчасове роз'єднання міждержавної лінії з Молдовою. Крім того, вимикалася високовольтна лінія "Укренерго" в Чернівецькій області.

22 червня внаслідок аварії на підстанції 330 кВ у Львівській області фіксувалося тимчасове знеструмлення понад 41 000 споживачів. Також сталася аварійна ситуація у Рівненській та Волинській областях, що призвело до тимчасового знеструмлення лінії 330 кВ. Тієї ж доби внаслідок технологічних порушень без електроенергії залишились понад 8 000 абонентів у Дніпропетровській області, майже 5 000 - у Чернівецькій та 1 300 - у Київській. 24 червня через технологічні порушення у Дніпропетровській області знеструмлено 2 300 споживачів, у Київській області – 1 100.

Протягом тижня через негоду фіксувалися знеструмлення у Київській, Кіровоградській, Дніпропетровській, Одеській, Сумській, Харківській областях. 24 червня внаслідок масштабного грозового шторму було знеструмлено 212 населених пунктів на Львівщині, 34 - Івано-Франківщині, 24 - Сумщині, 21 - у Закарпатській та 10 - Чернівецькій областях.

Енергосистема України залишається вкрай вразливою і продовжує працювати в аварійному режимі майже без запасу міцності, як для електромереж, так і для генерації - йдеться у [звіті](#) ООН. Зазначається, що станом на 30 квітня 2023 року потужність генерації зменшилася удвічі (із 37,6 ГВт до 18,3 ГВт). Маневрена потужність системи постраждала найбільше і зменшилася на 68% (із 14,3 ГВт до 4,6 ГВт), насамперед за рахунок ударів по ТЕС. Доступні потужності ядерної генерації зменшилися на 44% (із 13,8 ГВт до 7,7 ГВт), гідрогенерації - на 29% (із 6,6 ГВт до 4,7 ГВт), генерації з ВДЕ - на 24% (із 8,1 ГВт до 6,2 ГВт). В мережі електропередачі 42 із 94 найважливіших високовольтних трансформаторів були пошкоджені або знищені. Також ООН вважає, що Україна не встигне суттєво покращити стан електроенергетики до початку зимового сезону у зв'язку з шестимісячним запізненням у поставці нового обладнання.

21 червня Європейська мережа операторів системи передачі континентальної Європи ENTSO-E [збільшила](#) обсяги пропускної спроможності міждержавних інтерконекторів для імпорту електроенергії в Україну та Молдову до 1 200 МВт (зростання на 150 МВт). Технічна можливість для експорту з України до Європи становить 400 МВт.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), 24-25 червня в денні та вечірні години Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини загальним [обсягом](#)

2,46 тис. МВт·год (+3% до попереднього тижня), потужність коливалася у діапазоні 75-350 МВт. Імпорт з Молдови здійснювався 20-21 та 24-25 червня загальним обсягом 5,8 тис. МВт·год (+183% порівняно з попереднім тижнем). Потужність імпорту коливалася у діапазоні 20-343 МВт.

Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускну потужності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах [викупували](#) 8-16 компаній, найбільші обсяги серед яких розподілено між компаніями "ДЕ Трейдинг", "Д.Трейдінг", "Юнімекс Трейдінг" та "Компанія Юнекс". Гранична ціна встановлювалась 24 та 25 червня, для різних годин доби варіювала від 0,22 до 33,33 грн/МВт·год, що дозволило "Укренерго" отримати дохід у розмірі 48,8 тис. грн. За напрямком "Молдова-Україна" доступ купували 4-11 компаній, основні гравці: "ДЕ Трейдинг", "Д.Трейдінг", "СіПіджі Енерджі" та "Соліпауер". Гранична ціна встановлювалась лише 24 червня у розмірі 0,05 грн/МВт·год, загальний обсяг доходу від аукціонів склав 0,3 тис. грн. Перетини для експорту не викупувались.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Після стрімкого падіння обсягу торгівлі на початку червня, інтенсивність торгів на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") продовжила спадний тренд протягом наступних двох тижнів. Втім, темпи скорочення уповільнилися через досягнення нетипово мінімальних значень торгівлі. Впродовж 19-25 червня було [проведено](#) 13 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (6 у комерційних секціях, 7 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Гарантований покупець", "Енергоатом-Трейдінг", "Євро-реконструкція", "Черкаське хімволокно", постачальники універсальних послуг, оператори системи розподілу та ін. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 89,4 тис. МВт·год (-8,9% порівняно з попереднім тижнем).

Зокрема, "Гарантований покупець" реалізував 50,9 тис. МВт·год блочними позиціями денних годин за цінами в діапазоні 2 300 – 2 764,6 грн/МВт·год з постачанням у липні. "Євро-реконструкція" та "Черкаське хімволокно" (експлуатують

ТЕЦ) ініціювали аукціони з пропозицією базового навантаження і постачанням у липні, проте реалізації не відбулося (стартова ціна [пропонувалася](#) на рівні 3 500 грн/МВт·год). Аналогічна ситуація спостерігалася і в [ініційованому](#) “Енергоатом-Трейдинг” аукціоні, де стартова ціна становила 3 800 грн/МВт·год. У комерційних секціях компанії переважно здійснювали закупівлю електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Продовження скорочення торгів на РДД найбільш ймовірно пов’язане з невизначеністю щодо цінового регулювання, зокрема очікуванням учасників ринку на рішення Регулятора щодо зміни граничних цін (прайс-кепів) на РДН, ВДР та балансуєчому ринку із 30 червня. У зв’язку з цим, окремі гравці ринку намагались “тестувати” ринок, пропонуючи високі стартові ціни продажу електроенергії (3 500 грн/МВт·год і вище), проте попиту на такі пропозиції не було. При цьому, місячний індекс Base РДД на червень залишився на рівні 2 849,2 грн/МВт·год (+5,4% відносно травня).

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), впродовж 19-25 червня ціни на РДН за рахунок дії прайс-кепів були відносно [стабільними](#), проте із незначним спадним трендом. Відхилення погодинних цін від прайс-кепів для денних і нічних годин (відповідно, 4 000 та 2 000 грн/МВт·год) впродовж тижня коливалося в межах від 0 до 33,8% і в середньому становило 12,3%. При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів зменшилася до 59,5%, порівняно із 62,5% попереднього тижня.

Середньогодинна ціна електроенергії (індекс Base РДН) за тиждень становила 2 841 грн/МВт·год (-1,3% до попереднього періоду), тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у відносно вузькому коридорі 2 759,9 – 2 979,1 грн/МВт·год. Співвідношення між індексами Base РДН у країнах Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) та України було досить волатильним і [коливалося](#) у межах 1,03-2,28 (за виключенням 19-20 червня, коли індекс в Румунії був нижчий за український на 15-32%).

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України демонструє тенденцію до зростання другий тиждень поспіль; він помірно [зріс](#) – до 383,9 тис. МВт·год (+15% порівняно із попереднім тижнем). Зокрема, щоденний обсяг торгівлі варіював у межах 51,0-57,6 тис. МВт·год. Це явище ймовірно пояснюється необхідністю компенсації обмеженої пропозиції і обсягу торгівлі електроенергією, що спостерігається на РДД, коли учасники ринку віддають перевагу короткостроковій торгівлі. Після певної турбулентності, викликаній коливаннями у попиту та пропозиції, РДН стабілізувався і в цілому був профіцитним. Співвідношення між сумарним обсягом заявок на продаж та купівлю впродовж тижня поступово зростало – із 1,19 до 1,51. При цьому, дефіцит продовжив скорочуватися і спостерігався у 17% годин (порівняно із 46% попереднього тижня). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (86,0-87,4%), частка операторів мереж становила 12,5%-13,9%, решта (близько 0,1%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

Регулятор [вніс зміни](#) до [Порядку](#) ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється НКРЕКП, розширивши перелік можливостей для відмови у видачі ліцензій здобувачам, їх зупинення та анулювання. Зокрема, підставою для відповідних рішень Регулятора є застосування до таких суб’єктів відповідно до Закону “Про санкції” санкції з анулювання або зупинення ліцензій.

Вкрай важливе для ринку питання щодо зміни рівнів граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку електроенергії (прайс-кепів) [розглядатиметься](#) Регулятором 26 червня. Проєкт постанови передбачає такі зміни:

- на РДН та ВДР: максимальні граничні ціни для годин мінімального навантаження (з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00) – 2 714 грн/МВт·год, для годин максимального навантаження (з 07:00 до 23:00) – 5 428 грн/МВт·год; мінімальна гранична ціна – 1 152,08 грн/МВт·год;
- на балансуєчому ринку: максимальна гранична ціна – 125% від ціни РДН, визначеної оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання; мінімальна гранична ціна – 0,01 грн/МВт·год.

Також Регулятор [оприлюднив](#) для публічного обговорення проєкт Порядку проведення оператором системи передачі публічних консультацій при розробленні правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та визначенні структури розподілу пропускної спроможності. Відповідний порядок є одним із елементів вторинного законодавства для реалізації положень Регламенту (ЄС) № 1227/2011 щодо добросовісності та прозорості оптового енергетичного ринку (REMIT).

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 18-24 червня коливався в межах 40,7-46,3 млн куб. м на добу, тобто лише 37-43% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Середньодобовий транзит у звітному тижні склав 42,7 млн куб. м. Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітному тижні становив 36,6 млн куб. м (середньодобовий показник - 5,2 млн куб. м), що в 3,4 рази більше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 22,4 млн куб. м та через точку з'єднання з Румунією "Орловка" обсягом 13,3 млн куб. м. На вихід з ГТС, окрім транзиту, у звітний період було протранспортовано 3 млн куб. м газу із "митного складу" до Молдови.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

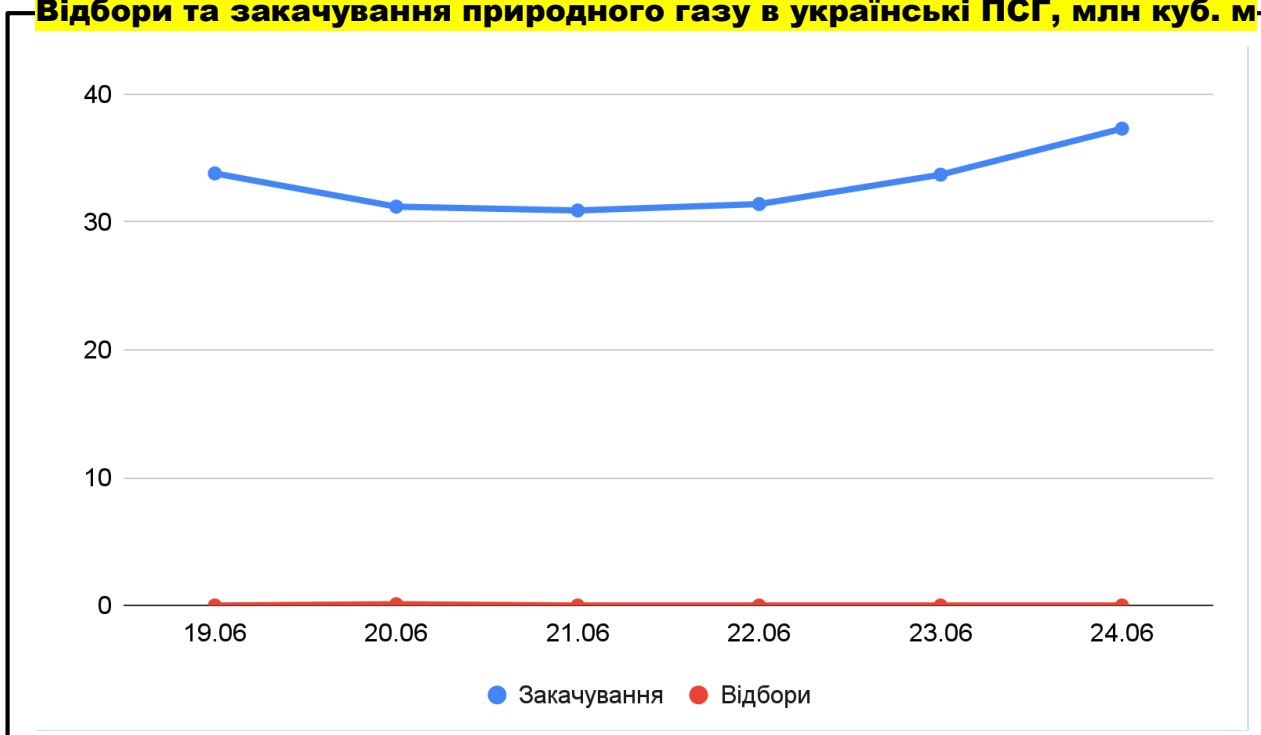
Джерело: ["ОГТСУ"](#)

"Оператор ГТС України" [отримає](#) п'ять автоматичних газорозподільних станцій потужністю 5 куб. м на годину й вартістю 300 млн грн у межах допомоги від Фонду підтримки енергетики України, створеному при Секретаріаті Енергетичного Співтовариства. Це допоможе відновити об'єкти ГТС, пошкоджені внаслідок збройної агресії РФ, зокрема на сході та півдні України.

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 24 червня в українських ПСГ зберігалось 6,08 млрд куб. м природного газу, або 20,2% від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Закачування 18-24 червня становило 232,7 млн куб. м (+50,9 млн куб. м у порівнянні з попереднім тижнем).

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 19-23 червня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 9 компаній (всі – покупці). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 437,8 млн куб. м (на 15% менше за показник попереднього тижня) сукупною стартовою вартістю 4,65 млрд грн (-15%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок – 10,62 грн за куб. м (без ПДВ), що на 0,5% менше за показник попереднього тижня.

Загалом було реалізовано 42,6 млн куб. м (-22%). Успішними виявились 11 позицій на купівлю – 10 з боку державного "Нафтогазу" (42,4 млн куб. м, 99,6% усіх реалізованих обсягів) та одна - від ТОВ "Енерго Збут Транс" (0,2 млн куб. м, менше 1%). Середньозважена вартість купленого-проданого ресурсу становить 10 690 грн за тис. куб. м без ПДВ (-1% у порівнянні з попереднім тижнем). 95% ресурсу реалізовано з передачею у сховищах газу, 5% - на ВТТ. 99,6% закуплених обсягів у звітному тижні будуть поставлені в червні 2023 року, 0,4% - в липні.

Політика та регулювання

У Верховній Раді зареєстрований ще один альтернативний [законопроект \(№9311-4\)](#), яким передбачається корпоративна реформа оператора ГТС шляхом припинення АТ “Магістральні газопроводи України” та передачі акцій ТОВ “Оператор ГТС України” Міністерству енергетики. Загалом законопроект повторює положення поданого раніше альтернативного законопроекту №9311-1. Разом з тим, нова законодавча пропозиція передбачає, що оновлений статут ТОВ “Оператор ГТС України” має бути ухвалений після “консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства”, тоді як законопроект №9311-1 вимагає погодження статуту із Секретаріатом ЕнСп.

Уряд оновив [Порядок](#) визначення компенсації, що надається суб’єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов’язки. Зокрема, оновлені формули для вирахування відповідних компенсацій, а також передбачена перевірка Держаудитслужбою розрахунків “Нафтогазу” до 1 серпня 2023 року (йдеться про перевірку компенсацій за період виконання спеціальних обов’язків з 1 березня 2022 р. до 31 грудня 2022 р.).

Інше

Кабмін [погодив](#) умови реструктуризації єврооблігацій НАК “Нафтогаз України” зі строками погашення у липні 2022 року та у листопаді 2026 року.

Міністр енергетики Герман Галущенко в [інтерв’ю](#) іноземним ЗМІ заявив, що швидше за все діючий домовленості про транзит російського газу через Україну не будуть продовжені і діятимуть до кінця 2024 року. За його словами, шанси домовитися про продовження транзитного контракту, як це було у 2019 році, невеликі. Водночас, Україна готує свою ГТС до скорочення газових потоків. Проте навіть без транзитного контракту, “Газпром” або європейські контрагенти, які виявлять бажання купувати російський газ, зможуть бронювати потужності української ГТС на відповідних аукціонах за європейськими правилами. Зараз російський газ через українську ГТС продовжують отримувати Австрія (половина імпорту в травні 2023 року) та Словаччина (95% імпорту в травні 2023 року).

Міжнародна співпраця

Президент Володимир Зеленський [привітав](#) рішення щодо ухвалення 11-го пакету санкцій ЄС проти росії й очікує на подальше посилення обмежень, у тому числі проти російської атомної енергетики. Також на засіданні Ради національної безпеки і оборони [визначено](#) кроки для повного виконання всіх семи рекомендацій Єврокомісії і початку переговорів про вступ до ЄС цього року.

Прем’єрміністр Денис Шмигаль за підсумками Конференції з питань відновлення України у Лондоні (URC 2023) [закликав](#) завершити створення механізму компенсації, який дозволить використовувати заморожені російські активи для відновлення України, а також [повідомив](#), що в рамках заходу вдалося залучити близько 60 млрд дол. на відбудову, сформуванню коаліцію бізнесу для інвестицій, посилити координацію з міжнародними партнерами.

Міністр енергетики Герман Галущенко [презентував](#) на URC 2023 нову Енергетичну стратегію до 2050 року, згідно з якою інвестиційні можливості для нових енергетичних потужностей в Україні складають 383 млрд дол. Ключове завдання стратегії - перетворення України на енергетичний хаб Європи, який допоможе континенту остаточно позбутися залежності від російського викопного палива

завдяки виробленій в Україні чистій енергії. Зазначається, що Україна має потенціал до 2050 року наростити потужності вітрової генерації – до 140 ГВт, сонячної – до 94 ГВт, накопичувачів енергії (energy storage) – до 38 ГВт, атомної генерації – до 30 ГВт, ТЕЦ та біоенергетичних потужностей – до 18 ГВт, гідрогенерації – до 9 ГВт.

Також заступник керівника Офісу Президента Ростислав Шурма в Лондоні [заявив](#), що Україна в майбутній перспективі зможе експортувати до Європи близько 700 ТВт·год енергії за рахунок розбудови промисловості зеленої сталі, зелених добрив та водню. За його словами, Україна через 10-30 років зможе запропонувати 140 ГВт вітру, 94 ГВт сонячної енергії та 30 ГВт ядерної енергії. Також, зі слів Шурми, Україна в майбутньому зможе експортувати 10 млрд кубометрів біометану та 15 млрд кубометрів природного газу.

Серед результатів конференції:

- Європейський Союз [анонсував](#) новий середньостроковий інструмент підтримки України в обсязі 50 млрд євро до 2027 року, який має на меті покрити 45% податкового дефіциту (60 млрд євро) і потреб на швидке відновлення (50 млрд євро);
- Велика Британія [анонсувала](#) нову програму підтримки в розмірі 3 млрд фунтів на наступні три роки, зокрема 240 млн фунтів на 2023 рік; також Україна і Великобританія створять Фонд викликів у сфері зелених інновацій InnovateUkraine обсягом 62 млн фунтів;
- США [анонсували](#) виділення 1,3 млрд дол., з яких близько 520 млн дол. будуть призначені для відновлення зруйнованої енергосистеми;
- Німеччина повідомила про виділення додаткових 381 млн євро; Швейцарія – 1,5 млрд франків [у межах](#) середньострокової програми підтримки;
- [укладено](#) угоду зі Світовим банком, яка дозволить залучити в межах проекту PEACE 1,76 млрд дол. у складі гарантованої Великою Британією позики Світового банку на 500 млн дол., гранту на 1,25 млрд дол. від Сполучених Штатів та гранту на суму 15 млн дол. від уряду Фінляндії;
- ЄБРР [сприятиме](#) залученню в формі кредитів та грантів 600 млн євро для українських державних енергетичних компаній "Укргідроенерго", "Укренерго", НАК "Нафтогаз України";
- [укладено](#) меморандум з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) про новий портфель пріоритетних проєктів на 840 млн євро для відновлення інфраструктури України у 2023 році;
- близько 500 компаній із 42 країн світу, які представляють 21 сектор економіки, [підписали](#) Український business-compact, зобов'язавшись підтримати відновлення та реконструкцію України;
- [започатковано](#) Рамкову програму страхування воєнних ризиків; MIGA оголосило про підписання розширеного Меморандуму про взаєморозуміння з ProCredit Bank, в результаті чого загальна сума гарантій зросла до 40,85 млн євро.

Як зазначається у [спільній заяві](#) співорганізаторів Конференції, уряди G7+ зобов'язались розробити нове Партнерство з чистої енергетики з Україною для прискорення переходу до зеленої енергетичної системи, яка є безпечною, стійкою, стабільною та інтегрованою з Європою. Також в рамках конференції було започатковано Українську енергетичну ініціативу для прискорення відновлення енергетичного сектору України.

Міністерство енергетики України та Міністерство закордонних справ, у справах Співдружності націй та розвитку Сполученого Королівства (FCDO) Великої Британії [уклали](#) меморандум про енергетичне партнерство. Передбачається, зокрема, створення нового Фонду викликів у сфері зелених інновацій InnovateUkraine для посилення енергетичної безпеки з бюджетом 62 млн фунтів стерлінгів. Початковий внесок становитиме 10 млн фунтів стерлінгів, іншу частину буде спрямовано частинами до 2025 року. Кошти підуть на проекти енергетичних інновацій, які прискорять процес реконструкції та відновлення української енергетичної інфраструктури. Британська сторона також надасть підтримку Міненерго в межах нового Партнерства з чистої енергії та продовжить підтримку програми "Стійкість та енергетична безпека України" (URES).

Партнери України [оголосили](#) про нові інвестиції в Програму дій з економічної стійкості Міжнародної фінансової корпорації (IFC). Зокрема, Сполучене Королівство внесе 30 млн дол. у програму підтримки економічної стійкості (ERA) IFC для підтримки енергетичної безпеки. Очікується мобілізація додаткових 100 млн дол. інвестицій від Великої Британії. Також IFC підписала угоду зі Scatec ASA щодо розгортання їх модульного рішення для сонячної енергетики Release.

В рамках URC 2023 уряд України та інвестиційна компанія BlackRock [представили](#) Фонд розвитку України (UDF) як національну фінансову установу розвитку, яка доповнить роботу інших міжнародних інституцій із залучення інвестицій. UDF планує зосередитися на п'яти ключових секторах – енергетика, інфраструктура, сільське господарство, виробництво та ІТ. Планується, що Фонд генеруватиме рішення та фінансові інструменти для зниження ризиків, зокрема підтримуватиме роль України в декарбонізації та зеленому переході, що сприятиме європейській енергетичній безпеці. Австралійський бізнесмен та голова компанії Tattarang Ендрю Форрест [заявив](#), що інвестує у Фонд 500 млн дол. та планує бути стратегічним радником зі створення інвестиційних груп Фонду – зелених стратегічних металів, зеленого заліза, зеленого водню та зеленої електроенергії.

ООН [анонсувала](#) створення Фонду відновлення громад України, зі стартовим капіталом 50 млн дол. та запланованим обсягом надходжень у 300 млн дол. протягом наступних 5 років. Пріоритетами фонду стануть відновлення житла, критичної, соціальної інфраструктури, а також гуманітарне розмінування та підтримка місцевого бізнесу. Крім цього, зі слів Дениса Шмигала, Програма розвитку ООН разом із партнерами [планує](#) акумулювати 1 млрд дол. на відновлення України.

В рамках зустрічі міністра енергетики Германа Галущенка та заступниці адміністратора Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Ерін МакКі на полях конференції [йшлося](#) про підготовку до зими та формування запасів обладнання. Також обговорювалася можливість технічної допомоги та розроблення інструментів, які дозволять залучити додаткові кошти для виконання проєктів у секторі ВДЕ. На зустрічі Галущенко із заступником Державного секретаря США Джеффри Пайеттом, [обговорювалися](#) можливості підтримки проєктів з розвитку ВДЕ, систем накопичення енергії, розвитку мереж та інфраструктури децентралізованої енергосистеми.

За [повідомленням](#) Міненерго, Румунія розглядає можливість спрямування частини прибутків енергокомпаній на відновлення енергетичної інфраструктури України. За результатами зустрічі міністра Германа Галущенка з міністеркою закордонних справ Румунії Лумініцею Одобеску обговорювалися питання посилення енергетичної безпеки в регіоні, допомоги українському енергосектору у відновленні та відбудові.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](http://energy-community.org)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).